Παράλληλα Συστήματα

Χειμερινό εξάμηνο 2024-2025 CUDA #1

CUDA - Εισαγωγή

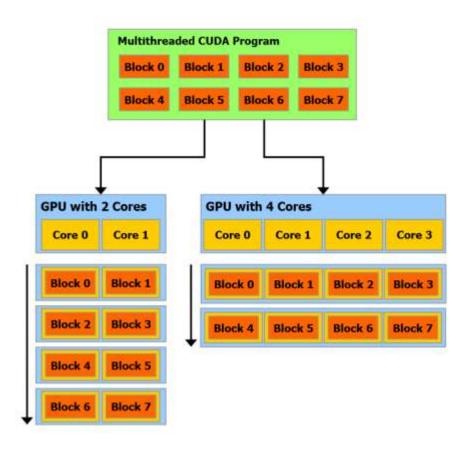
- Compute Unified Device Architecture
- Η CUDA είναι μια πλατφόρμα παράλληλου προγραμματισμού που αναπτύχθηκε από την Nvidia το 2007
- Κύριος στόχος της CUDA είναι να δώσει στον προγραμματιστή τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει την τεράστια υπολογιστική ισχύ μιας κάρτας γραφικών

GPU & Streaming Multiprocessors

- Μια GPU της NVIDIA έχει «κτιστεί» γύρω από ένα σύνολο από scalable streaming multiprocessors ή πιο απλά SM.
- Ένα SM μέσα σε μια GPU είναι υπεύθυνο για την παράλληλη (concurrent) εκτέλεση ομάδων από νήματα (threads).
- Όταν μια ομάδα νημάτων ανατίθεται σε ένα SM, αυτά παραμένουν μέχρι το τέλος της ζωής τους.
- Κάθε SM αποτελείται από ένα σύνολο πυρήνων, διαμοιραζόμενη μνήμη (shared memory), καταχωρητές, μονάδα load/store και μια μονάδα χρονοπρογραμματισμού (scheduler)

Scalable προγραμματιστικό μοντέλο

Ένα πολυνημαντικό (multithreaded) πρόγραμμα χωρίζεται σε blocks από threads που εκτελούνται ανεξάρτητα το ένα από το άλλο έτσι ώστε μια GPU με περισσότερα cores να μπορεί αυτόματα να εκτελέσει το πρόγραμμα σε λιγότερο χρόνο από ότι μια GPU με λιγότερα cores.

Πυρήνας (Kernel)

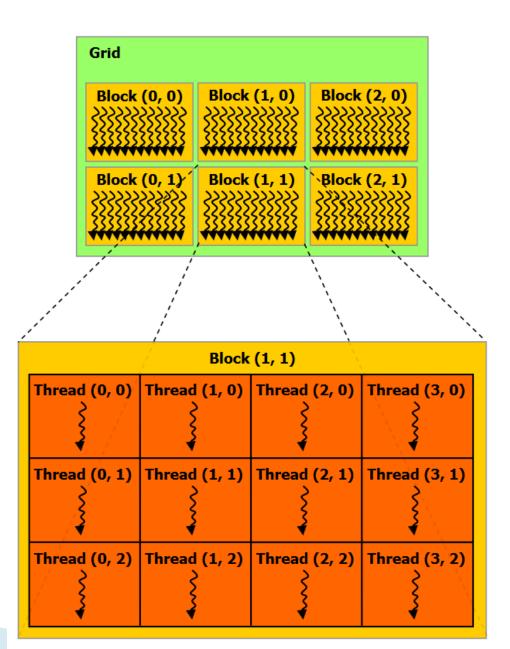
- Η CUDA C επεκτείνει τη C επιτρέποντας στον προγραμματιστή να ορίσει συναρτήσεις C που ονομάζονται πυρήνες (kernels) και όταν κληθούν εκτελούνται N φορές παράλληλα από N διαφορετικά νήματα CUDA σε αντίθεση με την μοναδική εκτέλεση μιας κανονικής συνάρτησης C.
- Κάθε νήμα που εκτελεί τον kernel λαμβάνει ένα μοναδικό thread ID που είναι προσβάσιμο από τον πυρήνα χρησιμοποιώντας μια συγκεκριμένη, προκαθορισμένη μεταβλητή

Ιεραρχία νημάτων CUDA

- Η ιεραρχία νημάτων CUDA thread αποτελείται από ένα πλέγμα (grid) με thread blocks.
- Thread block: Ένα thread block είναι ένα σύνολο από παράλληλα εκτελούμενα νήματα που βρίσκονται στο ίδιο SM μοιράζονται τους πόρους αυτού του SM και συνεργάζονται μεταξύ τους χρησιμοποιώντας διαφορετικούς μηχανισμούς υλικού (hardware mechanisms). Κάθε thread block έχει ένα block ID μέσα στο grid του. Ένα thread block μπορεί να είναι 1D, 2D ή και 3D.
 - Παρέχει έναν φυσικό τρόπο υπολογισμού στοιχείων σε μορφή διανύσματος, πίνακα ή όγκου
- Grid: Ένα πλέγμα είναι ένα array από thread blocks που εκκινούνται από τον πυρήνα, διαβάζουν είσοδο από από την global memory και γράφουν αποτελέσματα στην global memory με δυνατότητες συγχρονισμού. Ένα grid περιγράφεται από τον χρήστη και μπορεί να είναι LD, 2D ή και 3D.

Grid από thread blocks

- Υπάρχει ένα όριο στον αριθμό των threads σε ένα block, αφού όλα τα threads ενός block πρέπει να βρίσκονται στο ίδιο processor core και πρέπει να μοιράζονται τους περιορισμένους πόρους μνήμης του πυρήνα αυτού.
- Στις τρέχουσες GPUs, ένα thread block μπορεί να περιέχει μέχρι και 1024 threads.
- Ένας kernel μπορεί να εκτελεστεί από πολλαπλά, ισομεγέθη thread blocks

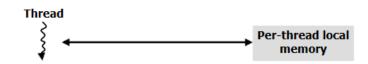

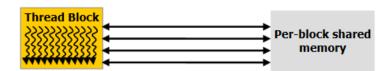
Thread blocks

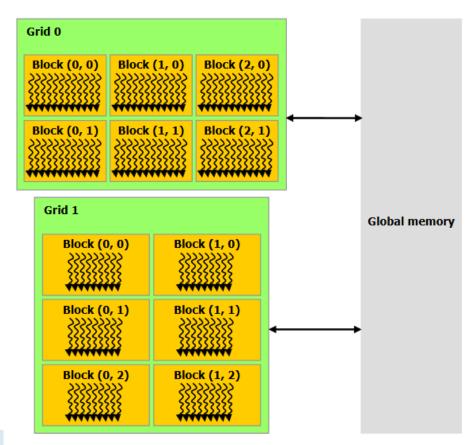
- Όλα τα νήματα ενός block εκτελούν την ίδια συνάρτηση πυρήνα
- Τα νήματα έχουν δείκτες (indices) εντός του block
 - Ο κώδικας πυρήνα χρησιμοποιεί τους δείκτες νημάτων και block για να επιλέξει τμήμα υπολογισμών και να διευθυνσιόδοτήσει μνήμη
- Τα νήματα του ίδιου block μπορούν να μοιραστούν δεδομένα και να συγχρονιστούν/συνεργαστούν μεταξύ τους μέσω κοινής μνήμης, ατομικών εντολών και φραγμάτων
- Τα νήματα διαφορετικών block ΔΕΝ μπορούν να συνεργαστούν
 - Κάθε block μπορεί να εκτελεστεί με οποιαδήποτε σειρά σε σχέση με τα άλλα block

Ιεραρχία μνήμης

- Τα CUDA νήματα μπορούν να προσπελάσουν δεδομένα από πολλαπλά memory spaces κατά την διάρκεια της εκτέλεσής τους
- Κάθε νήμα έχει private local memory
- Κάθε thread block έχει shared memory που είναι ορατή σε όλα τα νήματα αυτού του block και έχει το ίδιο χρόνο ζωής με το ίδιο το block.
- Όλα τα νήματα έχουν πρόσβαση στην ίδια global memory.
- Υπάρχουν επίσης δύο επιπρόσθετα read-only memory spaces που είναι προσβάσιμα από όλα τα νήματα:
 - constant memory space
 - texture memory space
- Τα global, constant και texture memory spaces παραμένουν σε διαφορετικές εκκινήσεις πυρήνα (kernel launches) από την ίδια εφαρμογή.

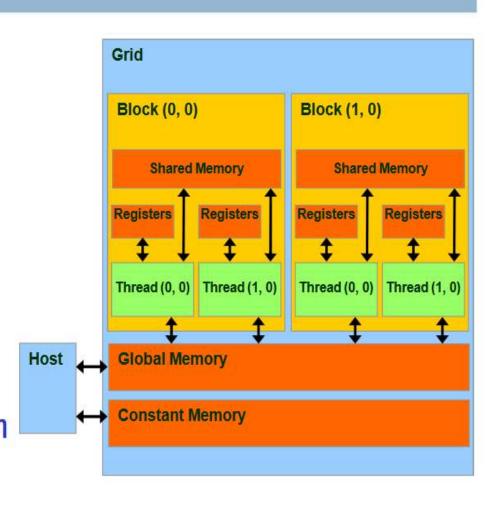

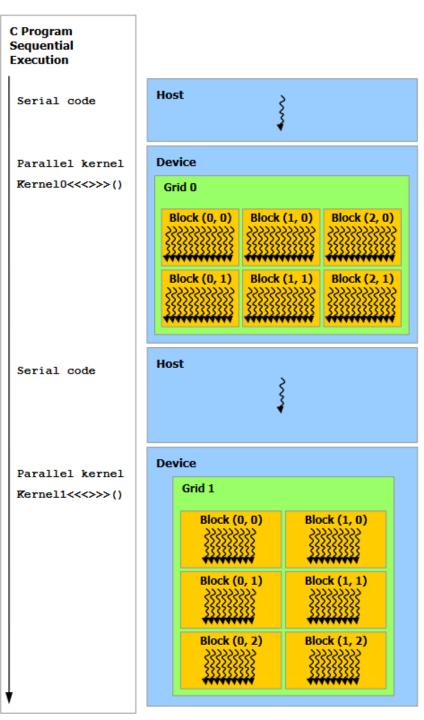
Η ιεραρχία της μνήμης από την σκοπιά του προγραμματιστή

- Κάθε νήμα μπορεί να:
 - Διαβάσει/Γράψει σε καταχωρητές που ανήκουν στο νήμα (per thread registers) (~1 κύκλος)
 - Διαβάσει/Γράψει σε κοινή μνήμη που ανήκει στο block (per-block shared memory)
 (~5 κύκλοι)
 - Διαβάσει/Γράψει σε καθολική μνήμη που ανήκει στο πλέγμα (per-grid global memory) (~500 κύκλοι)
 - Διαβάσει από constant μνήμη που ανήκει στο πλέγμα (per-grid constant memory)
 (~5 κύκλοι αν υπάρχει στην κρυφή μνήμη)

Μοντέλο εκτέλεσης

- Τα νήματα στην CUDA εκτελούνται σε μια φυσικά ξεχωριστή συσκευή που λειτουργεί σαν συνεπεξεργαστής προς τον host που εκτελεί το πρόγραμμα C.
- Το προγραμματιστικό μοντέλο της CUDA θεωρεί ότι τόσο ο host όσο και η συσκευή έχουν δικές τους, ξεχωριστές μνήμες: host memory και device memory αντίστοιχα.
- Ένα πρόγραμμα διαχειρίζεται τα global, constant και texture memory spaces που είναι ορατά στους kernels μέσω κλήσεων προς την CUDA runtime. Αυτό περιλαμβάνει εκχωρήσεις (allocations) σε device memory καθώς και μεταφορά δεδομένων μεταξύ host και device memory

Ενσωματωμένες μετβαλητές CUDA (built-in variables)

- blockIdx.x, blockIdx.y, blockIdx.z
 - Ενσωματωμένες (built-in) μεταβλητές που επιστρέφουν το block ID στον άξονα x, y και z του block που εκτελεί το συγκεκριμένο κομμάτι κώδικα
- threadIdx.x, threadIdx.y, threadIdx.z
 - Ενσωματωμένες συναρτήσεις που επιστρέφουν το thread ID στον άξονα x, y και z του νήματος που εκτελείται από τον SM (stream processor) σε αυτό το συγκεκριμένο block.
- blockDim.x, blockDim.y, blockDim.z
 - Ενσωματωμένες συναρτήσεις που επιστρέφουν την αντίστοιχη διάσταση του block (δηλαδή τον αριθμό των νημάτων ενός block στον κάθε άξονα)

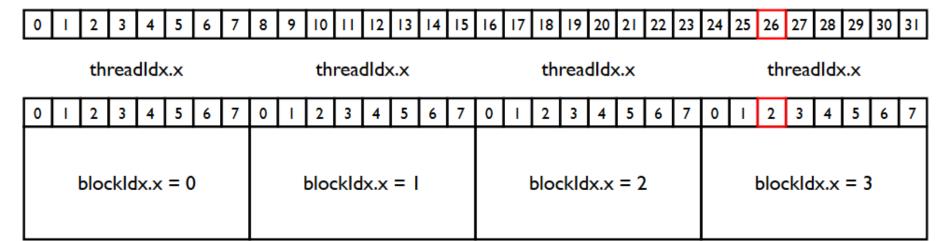
Υπολογισμός του Global Thread ID

- Έστω μονοδιάστατο grid και μονοδιάστατο block
- 4 block στο grid και 8 νήματα ανά block
 - gridDim.x = 4*1

blockDim.x = 8*1

- Global Thread ID:
 - blockIdx.x * blockDim.x + threadIdx.x ·= 3 * 8 + 2 = 26

Global Thread ID

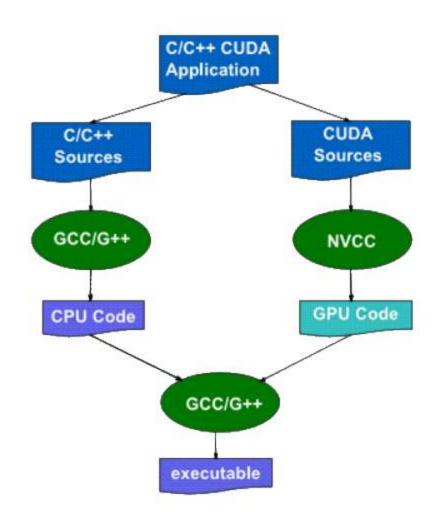
Παράδειγμα: hello.cu

```
int main(void)
{
         printf("Hello World!\n");
         return 0;
}
```

- Standard C που τρέχει στον host
- Ο NVDIA compiler μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να μεταγλωττίσει προγράμματα χωρίς device κώδικα

Διαδικασία παραγωγής εκτελέσιμου αρχείου

- nvcc -o hello hello.cu
- ./hello
 - Hello, world

Παράδειγμα: hello2.cu

To CUDA C/C++ keyword __global__ υποδηλώνει μια συνάρτηση που: __

- Τρέχει στην device
- Καλείται από τον κώδιακ του host
- Το nvcc διαχωρίζει τον πηγαίο κώδικα σε δύο συστατικά (components):
 - Host
 - Device
- Οι device συναρτήσεις (πχ. mykernel()) επεξεργάζονται από τον NVIDIA compiler
- Οι host συναρτήσεις (πχ. main()) επεξεργάζονται από τον standard host compiler (gcc)
- Τα <<< >>> δείχνουν μια κλήση από host σε device
 - Ονομάζεται και "kernel launch"

```
#include <stdio.h>
__global__ void mykernel(void)
int main(void)
        mykernel < < < 1,1 >>>();
        printf("Hello World!\n");
        return 0;
```

```
$ nvcc -o hello2 hello2.cu
$./hello2
Hello World!
```

Kernel (κλήση της mykernel)

- mykernel < < N, T >>>();
 - N blocks
 - T threads
- mykernel < < 1, 1 >>>();
 - 1 block
 - 1 thread
- Η κλήση σε μια συνάρτηση πυρήνα είναι ασύγχρονη (από την CUDA 1.0 και μετά)

Διαχείριση μνήμης [1]

- Οι device pointers δείχνουν σε GPU memory
 - Μπορούν να περαστούν από/προς host code
 - · Δεν μπορούν να γίνουν dereference σε host code
- Οι host pointers δείχνουν σε CPU memory
 - Μπορούν να περαστούν από/προς device code
 - Δεν μπορούν να γίνουν dereference σε device code
- Συναρτήσεις
 - cudaMalloc(), cudaFree(), cudaMemcpy()
 - malloc(), free(), memcpy()

Διαχείριση μνήμης [2]

- cudaMalloc()
 - Δεσμεύει αντικείμενο στην καθολική μνήμη του device
 - Δύο παράμετροι

void ** devPtr

Δείκτης προς το δεσμευμένο αντικείμενο

(στην device memory)

size t size

Μέγεθος αντικειμένου σε bytes

cudaFree()

- Ελευθερώνει αντικείμενο από την καθολική μνήμη του device
- Μία παράμετρος
 - void * devPtr

Δείκτης προς αντικείμενο

Διαχείριση μνήμης [3]

- cudaMemcpy()
 - Μεταφορά δεδομένων
 - 4 παράμετροι
 - void * dst
 Προορισμός (Δείκτης στο αντικείμενο-προορισμός)
 - const void * src Πηγή (Δείκτης στο αντικείμενο-πηγή)
 - · size_t count Μέγεθος προς αντιγραφή (πλήθος σε bytes)
 - enum cudaMemcpyKind kind Κατεύθυνση μεταφοράς
 - cudaMemcpyHostToHost
 - cudaMemcpyHostToDevice
 - cudaMemcpyDeviceToHost
 - cudaMemcpyDeviceToDevice
 - Η μεταφορά προς το device είναι ασύγχρονη
 - Το πρόγραμμα στον host συνεχίζει άμεσα την εκτέλεση του

Άσκηση: incint.cu

Πρόγραμμα CUDA

- Ο host θα ορίζει έναν ακέραιο a και θα τον αρχικοποιεί
- Η device θα λαμβάνει τον ακέραιο, θα τον προσαυξάνει κατά 1 και θα τον επιστρέφει στον host

Σημειώσεις

- Χρήση cudaMalloc για δέσμευση μνήμης, cudaMemcpy για αντιγραφή μνήμης από και προς την device και cudaFree για απελευθέρωση της μνήμης
- Το πρόγραμμα θα είναι πρακτικά σειριακό

Δήλωση συναρτήσεων

- Η __global__ ορίζει μια συνάρτηση πυρήνα
 - Κάθε «__» αποτελείται από δύο underscore
 - Μια συνάρτηση πυρήνα πρέπει να είναι τύπου void
- Υπάρχουν επίσης οι συναρτήσεις __device__ και __host__

	Executed on the:	Only callable from the:
device float DeviceFunc()	device	device
global void KernelFunc()	device	host
host float HostFunc()	host	host

Άσκηση: sdc.cu

 Υπολογισμός αθροίσματος 3 + 4 χρησιμοποιώντας και τη συνάρτηση addem στην device που καλείται από την add

```
$ nvcc -o sdc sdc.cu
```

- \$./sdc
- 3 + 4 = 7

```
#include <stdio.h>
__device__ int addem(...) {
__global__ void add(...) {
  // Κλήση της addem(...);
int main() {
  int c;
  int *dev_c:
  cudaMalloc(...);
  add ...
  cudaMemcpy(...);
  printf("3 + 4 = %d n", c);
  cudaFree(...);
  return 0;
```

Άσκηση: addint.cu

- Πρόσθεση δύο αριθμών (a και b) στην device
 - Πχ. int a, b;
 - a=2; b=7;
- O host θα καλεί την add (kernel launch) η οποία θα εκτελεστεί στην device

 Το αποτέλεσμα (c) θα επιστρέφεται στον host

Άσκηση: addint.cu (υπόδειξη)

Πρόσθεση δύο αριθμών στην device

```
__global__ void add(int *a, int *b, int *c)
{
          *c = *a + *b;
}
```

- Η συνάρτηση πυρήνα add() θα κληθεί από τον host και θα εκτελεστεί στην device
- Συνεπώς οι μεταβλητές (δείκτες) a, b, c θα πρέπει να δείχνουν στη μνήμη της device

Άσκηση: addint3.cu

- Να γραφτεί πρόγραμμα CUDA που:
 - Ο host θα ζητάει από το χρήστη
 - Τον αριθμό των στοιχείων του πίνακα Α
 - Τις (ακέραιες) τιμές των στοιχείων του πίνακα Α
 - Έναν ακέραιο αριθμό Β
 - Η device θα υπολογίζει (σειριακά) το άθροισμα κάθε στοιχείου του Α με τον αριθμό Β, αποθηκεύοντας τη νέα τιμή του στοιχείου στον πίνακα
 - Ο host θα εκτυπώνει στην οθόνη τον πίνακα Α με τις νέες του τιμές

```
$ nvcc -o addint3 addint3.cu
$ ./addint3
Size of array a:5
Element 0=5
Element 1=10
Element 2=15
Element 3=20
Element 4=25
Give integer b:3
A[0]=8
A[1]=13
A[2]=18
A[3]=23
```

A[4]=28

```
#include <stdio.h>
                      #include <stdlib.h>
                      int main(int argc, char *argv[])
                           int N, i;
                           int *input_h, *output_h;
Παράδειγμα
                           int *vector_d:
                           if (argc != 2) {
                                printf("Usage: ./arg <Size of vectors upto 1024>\n");
                                exit(1);
                           N = atoi(argv[1]);
 $ nvcc -o arg arg.cu
                           if (N < 1 || N > 1024) exit(1);
                           input_h = (int *)malloc(N * sizeof(int));
 Usage: ./arg <Size of
                           output_h = (int *)malloc(N * sizeof(int));
    vectors upto 1024>
                           for (i = 0; i < N; i++) {
                                input_h[i] = 1;
                                output_h[i] = 0;
 output_h[0] = 1
 output_h[ 511] = 1
                           cudaMalloc(&vector_d, N * sizeof(int));
                           cudaMemcpy(vector_d, input_h, N * sizeof(int), cudaMemcpyHostToDevice);
 output_h[1023] = 1
                           cudaMemcpy(output_h, vector_d, N * sizeof(int), cudaMemcpyDeviceToHost);
                           printf("output_h[%4d] = %d\n", 0, output_h[0]);
                           printf("output_h[%4d] = %d n", (N - 1) / 2, output_h[(N - 1) / 2]);
                           printf("output_h[%4d] = %d\n", N - 1, output_h[N - 1]);
```

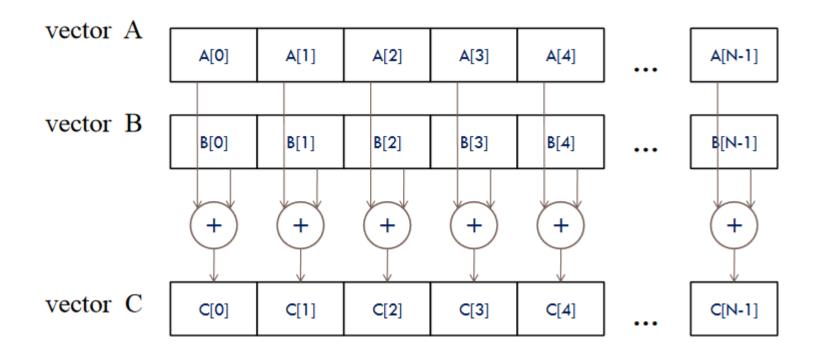
arg.cu

\$./arg

./arg 1024

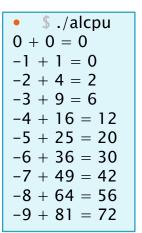
```
#include <stdio.h>
                                                                 Παράδειγμα: err.cu
#include <stdlib.h>
int main(int argc, char *argv[])
                                                                         $ nvcc -o err err.cu
     int N, i;
                                                                        $./err
     int *input_h, *output_h;
                                                                     Usage: ./err <Size of vectors upto 1024>
     int *vector_d;
     cudaError_t err;
                                                                         ./err 1024
     if (argc != 2) {
                                                                     output_h[0] = 1
          printf("Usage: ./err <Size of vectors upto 1024>\n");
                                                                     output_h[511] = 1
          exit(1):
                                                                     output_h[1023] = 1
     N = atoi(argv[1]);
     if (N < 1 \mid | N > 1024) { printf("Error: Size of vectors between 1 and 1024!\n"); exit(1); }
     input_h = (int *)malloc(N * sizeof(int));
     if (input_h == NULL) { printf("Could not allocate memory for input vector on host.\n"); exit(1); }
     output_h = (int *)malloc(N * sizeof(int));
     if (output_h == NULL) { printf("Could not allocate memory for output vector on host.\n"); exit(1); }
     for (i = 0; i < N; i++) {
          input_h[i] = 1;
          output_h[i] = 0;
     err = cudaMalloc(&vector_d, N * sizeof(int));
     if (err != cudaSuccess) { printf("Could not allocate memory for vector on the device.\n"); exit(1); }
     err = cudaMemcpy(vector_d, input_h, N * sizeof(int), cudaMemcpyHostToDevice);
     if (err != cudaSuccess) { printf("Could not copy input vector to device.\n"); exit(1); }
     err = cudaMemcpy(output_h, vector_d, N * sizeof(int), cudaMemcpyDeviceToHost);
     if (err != cudaSuccess) { printf("Could not copy vector from device to output vector on host.\n"); exit(1); }
     printf("output_h[%4d] = %d\n", 0, output_h[0]);
     printf("output_h[%4d] = %d n", (N - 1) / 2, output_h[(N - 1) / 2]);
     printf("output_h[%4d] = %d n", N - 1, output_h[N - 1]);
```

Πρόσθεση διανυσμάτων

Άσκηση: alcpu.cu

- Γράψτε ένα σειριακό πρόγραμμα που
- Θα ορίζει και θα αρχικοποιεί τρία
 διανύσματα a, b και c μήκους N
 - Σημείωση: a[i] = -i, b[i] = i * i και c[i]=0
- Θα καλεί την συνάρτηση add η οποία θα προσθέτει τα στοιχεία του διανύσματος a και του διανύσματος b στο διάνυσμα c:
 - c[i] = a[i] + b[i] $\dot{o}\pi o u i = 0, 1, ..., N-1, N$
- Ακολούθως θα εκτυπώνει στην οθόνη όλα τα στοιχεία όλων των διανυσμάτων

Άσκηση: algpu.cu

 Μετατρέψτε το σειριακό πρόγραμμα alcpu.cu σε παράλληλο πρόγραμμα CUDA

```
• $ ./algpu

0 + 0 = 0

-1 + 1 = 0

-2 + 4 = 2

-3 + 9 = 6

-4 + 16 = 12

-5 + 25 = 20

-6 + 36 = 30

-7 + 49 = 42

-8 + 64 = 56

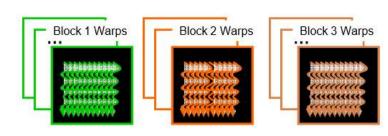
-9 + 81 = 72
```

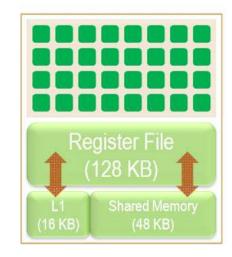
Προσοχή:

- Ορισμός της συνάρτησης πυρήνα add με τις κατάλληλες παραμέτρους ανάμεσα στα <<<>>> ώστε να επιμεριστεί ορθά η διαδικασία αντί να γίνει η δουλειά σειριακά, όπως στο alcpu.cu
- Σκεφτείτε καλά πως μπορεί να επιτευχθεί αυτό!!!

Χρονοπρογραμματισμός νημάτων

- Τα νήματα κάθε block εκτελούνται ανά 32 σε warp
 - Απόφαση υλοποίησης στο υλικό, όχι μέρος του προγραμματιστικού μοντέλου CUDA
 - Τα warp είναι οι μονάδες χρονοπρογραμματισμού σε κάθε SM
- Αν σε ένα SM έχουν ανατεθεί 3 block και κάθε block έχει 256 νήματα, πόσα warp υπάρχουν στο SM;
 - Κάθε block αποτελείται από 256/32 = 8 warp
 - Συνολικά 8 * 3 = 24 warp

Χρονοπρογραμματισμός νημάτων

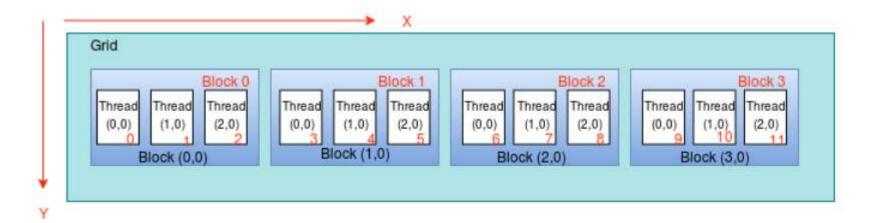
- Τα SM υλοποιούν χρονοπρογραμματισμό των warp με μηδενική επιβάρυνση
 - Κάθε χρονική στιγμή 1 ή 2 warp εκτελούνται από ένα SM
 - Τα warp των οποίων η επόμενη προς εκτέλεση εντολή έχει τα δεδομένα της έτοιμα προς χρήση μπορεί να επιλεγεί προς εκτέλεση
 - Τα έτοιμα προς εκτέλεση warp επιλέγονται για εκτέλεση με μια πολιτική χρονοδρομολόγησης βασισμένη σε προτεραιότητες
 - Όλα τα νήματα ενός warp που επιλέχθηκε προς εκτέλεση, εκτελούν τις ίδιες εντολές

Τύπος δεδομένων dim3

- dim3 DimGrid(256, 1, 1);
- dim3 DimBlock(16, 1, 1);
- Kernel<<<DimGrid,DimBlock>>>(...);
- Ο τύπος dim3 είναι ένα integer vector βασισμένος στο uint3 που χρησιμοποιείται για τον ορισμό διαστάσεων
 - Έχει τρία μέλη (components): .x .y .z
- Ορίζοντας μια μεταβλητή τύπου dim3, κάθε μέλος που δεν έχει δηλωθεί αρχικοποιείται με την τιμή 1.

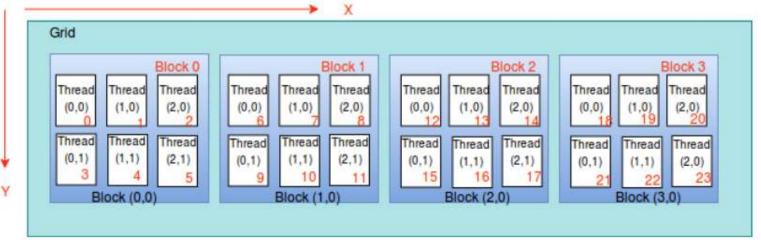
1D Grid από 1D Blocks

threadId = (blockIdx.x * blockDim.x) + threadIdx.x

1D Grid από 2D Blocks

threadId = (blockIdx.x * blockDim.x * blockDim.y) + (threadIdx.y * blockDim.x) + threadIdx.x

threadId = (gridDim.x * blockDim.x * threadIdx.y) + (blockDim.x * blockIdx.x) + threadIdx.x

